

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 15/17

Λουξεμβούργο, 16 Φεβρουαρίου 2017

Προτάσεις της γενικής εισαγγελέα στην υπόθεση C-74/16
Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania
κατά Ayuntamiento de Getafe

Κατά την άποψη της γενικής εισαγγελέα J. Kokott, οι φορολογικές απαλλαγές που χορηγούνται για σχολεία ανήκοντα σε εκκλησίες, δεν αντιβαίνουν, κατά κανόνα, στην απαγόρευση κρατικών ενισχύσεων

Χορηγηθείσα φορολογική απαλλαγή υπέρ της Καθολικής Εκκλησίας στην Ισπανία για οικοδομικές εργασίες σε σχολικό κτίριο δεν αντιβαίνει στην εν λόγω απαγόρευση, στο μέτρο που η Εκκλησία χρησιμοποιεί το κτίριο για την παροχή υποχρεωτικής εκπαίδευσης και, συνεπώς, στο πλαίσιο της κοινωνικής, πολιτιστικής και εκπαιδευτικής αποστολής της, ενώ αντιβαίνει σε αυτή στο μέτρο που η Εκκλησία χρησιμοποιεί το κτίριο για εμπορικής φύσης παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών

Συμφωνία μεταξύ της Ισπανίας και του Βατικανού, συναφθείσα πριν την προσχώρηση της Ισπανίας στην ΕΕ, προβλέπει σειρά φορολογικών απαλλαγών υπέρ της Καθολικής Εκκλησίας. Επικαλούμενη τη συμφωνία αυτή, η Καθολική Εκκλησία διεκδικεί στην υπό κρίση υπόθεση, ως φορέας υπεύθυνος για εκκλησιαστικό σχολείο κοντά στη Μαδρίτη, την επιστροφή δημοτικού φόρου άνω των 23 000 ευρώ, τον οποίο υποχρεώθηκε να καταβάλει λόγω της εκτέλεσης οικοδομικών εργασιών στο σχολικό κτίριο. Οι εγκαταστάσεις χρησιμοποιούνται από την Καθολική Εκκλησία κατά κύριο λόγο για την παροχή υποχρεωτικής εκπαίδευσης, η οποία είναι ισότιμη προς την εκπαίδευση που παρέχεται σε δημόσια σχολεία και χρηματοδοτείται κατά το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος της από δημόσιους πόρους. Ωστόσο, η Καθολική Εκκλησία χρησιμοποιεί τις εγκαταστάσεις αυτές και για προαιρετική εκπαίδευση, για την οποία εισπράττει δίδακτρα.

Το ισπανικό δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η υπόθεση ζητεί από το Δικαστήριο να διευκρινιστεί αν η επίμαχη φορολογική απαλλαγή, εφαρμοζόμενη στην περίπτωση σχολικών κτιρίων, πρέπει να θεωρηθεί ότι συνιστά απαγορευόμενη από το δίκαιο της Ένωσης κρατική ενίσχυση. Με τον τρόπο αυτό τίθεται συγχρόνως το βασικό ζήτημα κατά πόσον αποτελεί απαγορευόμενη κρατική ενίσχυση το γεγονός ότι ένα κράτος μέλος χορηγεί σε θρησκευτική κοινότητα απαλλαγή από ορισμένους φόρους, και μάλιστα ακόμη και για δραστηριότητες οι οποίες δεν εξυπηρετούν αυστηρώς θρησκευτικούς σκοπούς.

Με τις προτάσεις που ανέπτυξε σήμερα, η γενική εισαγγελέας Juliane Kokott καταλήγει στο συμπέρασμα ότι φορολογική απαλλαγή όπως η επίμαχη δεν αντιβαίνει στην απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων που προβλέπει το δίκαιο της Ένωσης, εφόσον αφορά σχολικό κτίριο το οποίο χρησιμοποιείται από την Καθολική Εκκλησία για την παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών στο πλαίσιο της κοινωνικής, πολιτιστικής και εκπαιδευτικής της αποστολής. Αντιθέτως, μια τέτοια φορολογική απαλλαγή συνιστά απαγορευόμενη κρατική ενίσχυση, εφόσον το εν λόγω κτίριο χρησιμοποιείται για αμιγώς εμπορικούς σκοπούς.

Οι Συνθήκες υποχρεώνουν, βεβαίως, την ΕΕ να σέβεται και να μην θίγει το καθεστώς των εκκλησιών στα κράτη μέλη. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι η δραστηριότητα των εκκλησιών εξαιρείται εν γένει από το πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης. Αντιθέτως, η επιταγή αυτή πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την ερμηνεία και εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης.

Για να κριθεί κατά πόσον εφαρμόζεται η απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων στην επίμαχη φορολογική απαλλαγή πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ της χρήσης του κτιρίου για παροχή υποχρεωτικής εκπαίδευσης και της χρήσης του για παροχή προαιρετικής εκπαίδευσης.

Δεδομένου ότι η υποχρεωτική εκπαίδευση είναι πλήρως ενσωματωμένη στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα της Ισπανίας και ότι το σχολείο, στο μέτρο αυτό, επιτελεί ειδικώς κοινωνική, πολιτιστική και εκπαιδευτική αποστολή (δεν απαιτείται η επιδίωξη αυστηρώς θρησκευτικού σκοπού), πρέπει να γίνει δεκτό ότι, στο μέτρο αυτό, πρόκειται για μη οικονομική δραστηριότητα, επί της οποίας δεν τυγχάνει εφαρμογής το δίκαιο της Ένωσης περί ανταγωνισμού και, κατά συνέπεια, η απαγόρευση κρατικών ενισχύσεων.

Αντιθέτως, η προαιρετική εκπαίδευση εμφανίζει εμπορικό χαρακτήρα και, συνεπώς, πρέπει να θεωρηθεί οικονομική δραστηριότητα για την οποία ισχύει η απαγόρευση κρατικών ενισχύσεων. Η δραστηριότητα θα μπορούσε να θεωρηθεί ως μη οικονομική στο σύνολό της μόνον αν το ποσοστό της προαιρετικής εκπαίδευσης είναι μικρότερο από 10 % και, ως εκ τούτου, η προαιρετική εκπαίδευση είναι απολύτως δευτερεύουσα.

Στο μέτρο που υφίσταται οικονομική δραστηριότητα (πράγμα που οφείλει εν τέλει να διευκρινίσει το ισπανικό δικαστήριο) και, συνεπώς, τυγχάνει εφαρμογής η απαγόρευση κρατικών ενισχύσεων, η γενική εισαγγελέας J. Kokott φρονεί ότι η επίμαχη φορολογική απαλλαγή συνιστά πράγματι κρατική ενίσχυση.

Δεδομένου ότι ο επίμαχος ισπανικός φόρος επί κατασκευών, εγκαταστάσεων και έργων θεσπίστηκε το πρώτον μετά την προσχώρηση της Ισπανίας στην ΕΕ, η γενική εισαγγελέας θεωρεί ότι η επίμαχη φορολογική απαλλαγή (για οικονομική δραστηριότητα) δεν πρέπει να θεωρηθεί υφιστάμενη¹, αλλά νέα ενίσχυση. Κατά συνέπεια, πρέπει να γνωστοποιηθεί στην Επιτροπή, χωρίς την έγκριση της οποίας δεν επιτρέπεται η χορήγησή της.

Η ειδική περίπτωση ότι η επίμαχη φορολογική απαλλαγή στηρίζεται σε διεθνούς δικαίου συμφωνία που συνήφθη με το Βατικανό πριν από την προσχώρηση της Ισπανίας στην ΕΕ επιτρέπει μόνον μια προσωρινή παρέκκλιση από την προβλεπόμενη από το δίκαιο της Ένωσης απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων. Στο μέτρο που η συμφωνία αφήνει επαρκές περιθώριο διακριτικής ευχέρειας, προκειμένου να εξαιρεθεί από την επίμαχη φοροαπαλλαγή η οικονομική δραστηριότητα της Καθολικής Εκκλησίας, θα πρέπει να γίνει χρήση της διακριτικής αυτής ευχέρειας. Αν δεν υφίσταται (ακόμη) τέτοιο περιθώριο, η Ισπανία οφείλει να ενεργήσει προς την κατεύθυνση της επίτευξης σχετικής συμφωνίας με το Βατικανό. Αν δεν είναι εφικτή η επίτευξη μιας τέτοιας συμφωνίας εντός εύλογου χρόνου, η Ισπανία θα πρέπει να καταγγείλει την υφιστάμενη συμφωνία με το Βατικανό.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

¹ Τα υφιστάμενα καθεστώτα ενισχύσεων αποτελούν απλώς αντικείμενο διαρκούς εξετάσεως από την Επιτροπή και μπορούν να εφαρμόζονται κανονικά, εφόσον η Επιτροπή δεν τα έχει κηρύξει ασυμβίβαστα με την εσωτερική αγορά.